

HØRINGSUTTALELSE TIL:

NASJONALPARK I ØSTMARCA – høring av ulike alternativer til vern

FRA:

ISUØ (Idrettens samarbeidsutvalg) i Østensjø bydel

ISU Østensjø

Leder: Per Inge Østmoen pioe@coldsiberia.org

Kontakt/sekretær: annesissel.slaatsveen@bos.oslo.kommune.no

15.01.2023

ISU Østensjø – heretter ISU – vil for det første uttrykke vår generelle støtte til vernetanken, og spesielt når det gjelder vernet om vår nærnatur i Østmarka. Det hersker ingen tvil om at de påtenkte verneområdene omfatter karakteristiske og verneverdige økosystemer og arter.

Imidlertid vil vi også fremheve at den altfor ofte antatte motsetningen mellom bruk og vern er et moment vi er en forestilling det er klokt å unngå som premissleverandør når vernerelaterte beslutninger skal fattes. I tilfellet med en nasjonalpark i Østmarka vil vi på idrettens vegne uttrykke vår begrunnede oppfatning av at den idrettsutøvelsen som i dag foregår i Østmarka inkludert det påtenkte verneområdet i stor grad er forenlig med et vern av økosystemet. Det finnes riktignok eksempler på terrengskader som følge av terrengsykling, men disse kan etter vårt skjønn unngås med egnede tilpasninger og må i alle tilfeller veies opp mot de meget store og viktige langsiktige gevinster forbundet med at Marka i sin helhet er tilgjengelig for idrettsaktiviteter.

Prinsipalt vil vi antyde at det vil ligge tilstrekkelige føringer for vern innenfor dagens Markalov, slik at alternativ 3 som innebærer en utvidelse av eksisterende Østmarka naturreservat på 43 km² og vern av friluftsområde etter Markaloven på 30 km² er et alternativ som på en god måte forener de ulike hensynene. I den utstrekning man lander på at en nasjonalpark er løsningen, vil ISU understreke at det i så fall må etableres et regelverk hvor det slås fast at idrettsutøvelse som for eksempel omfatter terrengsykling skal være permanent tillatt.

Vi er bekymret for muligheten for at en nasjonalpark vil kunne innebære et restriktivt regelverk som over tid gjøres mer rigid og vanskeliggjør idrettslige aktiviteter i det vernede området.

For å tydeliggjøre grunnlaget for vår bekymring, ønsker vi å fremheve at Østmarkas betydning som arena for ulike former for idrettsutøvelse er svært stor.

Det er ingen tvil om at Østmarkas tilgjengelighet for idrettsaktiviteter bidrar til trivsel og folkehelse for svært mange mennesker. I et verstefallsscenario hvor regelverket for en nasjonalpark legger sterkt begrensende restriksjoner på bruken av det aktuelle området i Østmarka vil derfor skadeeffektene for både trivsel og helse bli betydelige – om enn i prinsippet målbare. Hva som er tapt, kan vanskelig måles dersom man har mistet en mulighet. Mennesket er som kjent utpreget tilpasningsdyktig, og kan derfor venne seg til uhensiktsmessige og til dels sterkt negative situasjoner uten at de blir mindre negative av den grunn. Et eksempel på en sterkt negativ situasjon vil være om friluftslivets og idrettens muligheter til utfoldelse Østmarkas natur blir beskåret av et rigid, forbudspreget regelverk for en nasjonalpark.

Det er i den forbindelse viktig for oss alle å være oppmerksomme på at “byliv” på ingen måte erstatter eller kan erstatte naturliv og den frie og mangfoldige utfoldelse i et naturmiljø. Det må derfor nå og i framtida, med tanke på både trivsel, helse og utfoldelsesmuligheter, sikres at mennesker kan oppleve natur både i sine umiddelbare nærmiljøer og i store sammenhengende naturområder.

Naturvern, inkludert verneområder av ulike kategorier må etter vår oppfatning gi rom for en menneskelig bruk av naturen som kombinerer hensynet til aktivitetenes behov for tilgang og bruk med det vernet som er nødvendig for å bevare både utfoldelsesmulighetene, hensynet til bevaring av økosystemets særpreg for forskings-, undervisnings og naturgledeformål samt først og fremst egenverdien som ligger i økosystemenes integritet og naturgitte biologiske mangfold.

Som et ISU vil vi naturlig nok fokusere på idrettens aktiviteter i denne konteksten, og vi mener at idrettslig bruk og utfoldelse i natur er forenlig med et konsekvent vern av økosystemer og arter med bevaring av det stedlige naturgitte særpreg.

KONKLUSJON

De ovennevnte betraktningene er bestemmende for at ISU Østensjø oppfordrer til prinsipalt å etablere et større naturområde med utvidelse av Østmarka naturreservat med et moderat strengt vern som antydnet i det foregående; subsidiært dersom nasjonalpark besluttes: å sørge for at regelverket som regulerer en slik nasjonalpark utformes på slik måte at det eksplisitt og permanent gir rom for en idrettsutøvelse og et friluftsliv som tilsvarer den bruken som har foregått og foregår i det aktuelle verneområdet når dette skrives i 2023.

ISU Østensjø ønsker og vil oppmuntre til en ansvarlig og bærekraftig bruk av natur, herunder også hele Østmarka inklusive det beskrevne aktuelle området, og mener at våre betraktninger ivaretar de beskrevne hensyn på best mulig måte.

Med vennlig hilsen
Per Inge Østmoen
Leder, ISU Østensjø